

Kázání 13.10. Jakubova epištola, 3. kapitola – O moci jazyka

Dnes bych se s vámi rád zamyslel nad 3. kapitolou epištoly Jakubovy. Hovoří se zde o moci jazyka, jakým způsobem ovlivňuje jazyk a jeho používání náš život. Jakub zde dle mého názoru výslovně ukazuje na negativní dopady, pokud jazyk používáme nesprávně a to jak v osobním rovině, tak ve společenství.

Modlitba.

Přečíst oddíl.

Hned 1. verš této kapitoly obsahuje dle mého názoru velmi důležité sdělení, které bych rád použil jako základní motiv pro mé celé dnešní slovo. Bude to takové ústřední téma, které se bude vinout pod vším, co dnes budu povídat a věřím, že jakoby dává základní smysl tomu, co zde Jakub píše. Jde zde napsáno toto:

Nebuďte mnozí učitelé, moji bratři, víte, že budeme souzeni přísněji.

Toto je velmi silné sdělení. Nejdříve se trochu podívejme na osobu Jakuba. Badatelé se mírně rozcházejí v tom, kdo je vlastně autorem Jakubovy epištoly, ale věřím, že pro nás není podstatné, jestli autorem je Jakub bratr Pána, nebo starší bratr apoštola Jana, který byl s Janem a Petrem na hoře proměnění. Pro nás je důležité, že autorem byl Boží služebník, který měl hluboký vztah k církvi. Např. o Jakobovi bratru Pána ze Skutků apoštolů víme, že byl jeden ze sloupů Jeruzalémské církve, vedl sněm v Jeruzalémě a dle církevní tradice se ustavičně modlil za Boží lid. Dokonce jsem četl, že měl tzv. syndrom velbloudích kolen, jak se často modlil. To by dle mého citění odpovídalo duchu této epištoly. Je velmi prakticky zaměřená a nese otisk hluboké zkušenosti někoho, kdo se o církev staral, mnohé s Ní prožil a církvi sloužil. Člověk pak s těmito zkušenostmi právě vyřkl tu větu, abychom nechtěli být mnozí učitelé, a věřím, že měl hluboký důvod, proč to udělal.

Všichni často chybujeme, to je jednoduchá odpověď na daný problém. Já si myslím, že toto je třeba mít na paměti. Dokonce jsem přesvědčen, že to je nejdůležitější věc právě v těch chvílích, když říkáme různé věci druhým lidem, když s nimi řešíme různé problémy, když zjistíme, že si nerozumíme tak, jak bychom si přáli. A tak dále, a tak dále. Já osobně často prožívám také jeden syndrom. Když se mi zdá, že jde vše dobře a nedělám moc chyb, tak jsem vždy drzejší. Pokud jsem nedlouho poté, co jsem někde něco lidově řečeno zvorál, tak jsem mnohem pokornější. Daleko lépe ovládám v těch chvílích svůj jazyk. Pokud mám na paměti, že často chybují, pomáhá mi to ovládat svůj jazyk. Máte to také tak?

Jakub v 8. verši říká, že jazyk neumí zkrotit nikdo z lidí. Toto je další velmi důležité sdělení, dle mého názoru. Spojme teď tyto 3 věci. Jazyk neumí zkrotit nikdo z lidí, všichni často chybujeme a nechtějme být mnozí učitelé. Já osobně věřím, že to je nastínění ochrany pro nás. Uvědomuji-li si to, že selhávám v těchto věcech, jsem pokornější.

Pojďme se podívat na další důležité věci, co Jakub píše. Jsou tu 2 podobnosti. Jedno je přirovnání jazyka k udidlu, které dává člověk koni, aby mohl řídit, kam pojede.

Druhé je přirovnání jazyka ke kormidlu lodi. Podle toho kam se otáčí kormidlem, tam loď jede. Mne toto oslovuje v jedné velmi důležité věci. Můžeme mít v životě různé představy o tom, co bychom chtěli a jak bychom to chtěli dokázat. Přeneseně kam bychom se chtěli duchovně dostat. To co ale řídí směr, kam jedeme, není to, co víme, ale to jak mluvíme. Podle mého názoru se můžeme a dostáváme do situace kdy naše vědění a představy, tedy teorie se značně liší od praxe, tedy skutečnosti. Jinými slovy jak říká Jakub na konci 2. verše: Celé své tělo dovede udržet na uzdě jen ten, kdo nechybuje slovem. Neudržíme-li na uzdě svůj jazyk, tak také nemáme plnou kontrolu nad svým tělem. Ono totiž jede tam, kam se otáčí kormidlem, použijí-li dané přirovnání. Mluvíme-li, nebo píšeme věci, které bychom neměli, směřujeme do temnějších vod. Použijí-li druhé podobenství tak bych to vyjádřil takto. Pokud mluvíme tak, jak bychom neměli, začneme zjišťovat, že ten kuň (tedy naše tělo) najednou jede jinam než by měl a začneme **dělat** věci, které bychom neměli. Můžeme zde učinit jeden zásadní závěr. Nezkrotíme-li naše mluvení (týká se i písemného vyjadřování) nezkrotíme ani naše chování, nebudeme ho mít pod úplnou kontrolou. Jakub v 5. verši této kapitoly upozorňuje, že jazyk je malý úd, ale honosí se velkými věcmi. Vysvětluje, že lodí jsou často velké a hnané prudkými větry, ale že i v těchto situacích jsou řízeny maličkým kormidlem podle vůle toho, kdo je řídí. Je pak v různých životních situacích na nás jak řídíme kormidlo, když čelíme větším problémům, nebo na nás fouká silný vítr a žene se bouře.

Hned druhá část verše nás upozorňuje, jakou silnou negativní moc jazyk má. Jakub říká v 5. verši: Hle, jak malý oheň, a jak velký les zapálí. To je opět velmi silné sdělení. O čem zde Jakub mluví? Co je ten les? Co připodobňuje? Věřím, že v písmu často strom připodobňuje člověka, nebo osobu. Člověk je připodobňován ke stromu, který nese ovoce. Jan Křtitel mluví o tom, že sekera je již přiložena ke kořeni stromů a že každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyřat a hozen do ohně (Mat 3,10). Podobně tak strom života a strom poznání dobrého a zlého. Zde se v Genesis mluví o nebeských bytostech, které byly v ráji. Mluví se zde o Pánu Ježíši Kristu a o jeho protivníku Satanovi. Co tedy znamená ten les? Já věřím, že zde v této epištole to je společenství věřících lidí. Jak to, že je jazyk může podpálit? O čem zde Jakub mluví? Pojdme o tom trochu popřemýšlet. Jakub pak v 6. verši mluví o tom, že i jazyk je oheň, svět nepravosti, že jazyk je mezi našimi údy ten, který poskvřňuje celé tělo, zapaluje běh našeho života a sám je zapalován Gehennou, čili peklem. Zkusme to odhalovat jakoby odzadu. Řekl bych, že nejlépe je nejdříve hledat co pochází z pekelného ohně a co dle Písma poskvřňuje náš život a souvisí s jazykem. Mluví o tom Pán Ježíš v 7. kapitole Markova evangelia. Pán Ježíš říká, že člověka pošpiňuje to co z něho vychází, i z jeho úst, ne to co do něho ústy vchází, tedy co jí. Věci související s jazykem zde jsou také. Zlé myšlenky, závist, urážky a pýcha. Ap. Pavel v Efezským říká, že hněv, křik, hořkost a zuřivost at' jsou od nás odňaty zároveň se vši špatností. Toto se také přenáší a vyjadřuje jazykem. Odkud tyto věci pocházejí, všichni víme. Jakub kousek dále ve 3. kapitole říká, že máme-li v srdci hořkou závist a svárliвість, je to moudrost nikoliv shůry (tedy nebeská), ale démonská (verš 15). Jsou to velmi silné negativní emoce a tyto emoce podpalují náš jazyk. Když je pak vyjadřujeme vůči druhým lidem, poskvřňujeme celé naše tělo. Pojdme se podívat do přísloví, jejichž autorem byl Šalamoun, minimálně z velké části. Víme, že měl od Hospodina velkou moudrost a

uměl velmi dobře rozsuzovat konflikty v Izraeli (viz spor o dítě). Měl tedy velké zkušenosti s Božím lidem a vedl ho více let. Píše se zde toto:

Přisl. 15,1

Vlídna odpověď odvrátí zlobu, ale slovo, které zraňuje, budí hněv.

Přisl. 16,27-28

Ničema vyhrabává zlo, na jeho rtech jako by byl spalující oheň. Proradný člověk vyvolává sváry a klevetník rozlučuje důvěrné přátele.

Přisl. 12,18

Někdo tlachá jako by probodával mečem, kdežto jazyk moudrých hojí.

Věřím, že zde Šalamoun vyjadřuje totožné věci jako Jakub. Myslím, že je nutné sdělit jednu důležitou věc. Jsou situace v životě, kdy je úplně přirozené cítit hořkost, nebo hněv. Když jsem přišel o první rodinu, cítil jsem to, když se nám něco přihodí, nebo nám někdo ublíží, tak je normální obraná reakce tyto pocity mít. Pokud bychom je chtěli nějak negovat, hrozí, že upadneme do depresí, nebo do složitějším psychických stavů. To se může stát hlavně dětem, nebo psychicky slabším submisivnějším lidem. Takový prvotní náraz je třeba nějak ustát, pak většinou přijdou pocity bolesti. Ty je právě důležité naučit se nést a nezbavovat se jich hněvem, záští, nenávisí atd. A bez pokory je lze unést jen těžko. Pokud je do sebe pustíme, abychom oslabili bolest, hrozí, že je nezvládneme a začneme je mluvit vůči druhým, to pak znečišťuje naše srdce, ne to, že něco cítíme. To je obrovský rozdíl. To je velmi důležité. Navíc duchovní svět je velmi reálná věc. Tyto pocity můžeme mít a cítit je když jsme v kontaktu s lidmi, kteří jsou právě plní těchto negativních emocí. To že to cítíme také, je stejné, jako když **vidíme** něco, co je zlé. Neznamená to, že jsme se toho dopustili. Je důležité se nenechat vyprovokovat k špatnému mluvení a nepřijímat zlé myšlenky, které z negativního duchovního světa přicházejí. Nenechme zapadnout slunce nad naším hněvem, jak říká apod. Pavel (Ef 4,26) A o tom mluví Šalamoun v Přísloví 15,1. Pokud někdo mluví tvrdě, odsuzuje bez porozumění a laskavosti tak to přirozeně budí hněv, je to naše obraná reakce. A jsme u toho, co jsem říkal na začátku. Nechtějte být mnozí učitelé, uvědomujme si, že všichni často chybujeme. Pak náš jazyk bude měkčí a nebudeme příliš rychlí v komentářích prohřešků druhých. Uvědomujme si, že jazyk nezkrátí nikdo z lidí, jak explicitně říká Jakub. V

přísloví 16. kap. již Šalamoun mluví o stavu, který je více patologický. Je zde napsáno, že ničema za prvé vyhrabává zlo. Vrací se do minulosti a připomíná věci a selhání, které dávno minuly. To se nemá. Za druhé když mluví, jako by měl na rtech spalující oheň. Co je v tomto případě znamená, ten spalující oheň? Určitě to souvisí s předchozí větou o vyhrabávání zla, ale dle mého názoru to hlavně souvisí s tím, co je napsáno dále. Proradný člověk vyvolává svár. Je to negativní touha se střetnout a porazit druhého i v očích ostatních, být lepší než druhý a dokázat mu to. Položit ho na lopatky

a použít k tomu jakékoli prostředky, vyhrabat na něho co mohu. Pokud možno pak zaujmout jeho postavení, které mu závidím. Toto je svár. To je ten oheň, podpalující les, o kterém mluví Jakub. Myslím si, že většinou je to nutkání vypořádat se s protivníkem veřejně. Já osobně jsem přesvědčen, že svár je nebezpečná duchovní mocnost, která může rozdělit i důvěrné přátele. Jsem také hluboce přesvědčen o tom, že Jakub v této 3. kapitole pouze nevyučuje nějakou teorii, ale že toto osobně zažil a prožil, jak to vypadá, když je podpálený celý les. Pak by vyloženě situace kdy Jakub měl syndrom velbloudích kolen, byla silným vedlejším důkazem o jeho autorství naší epištoly. Myslím, že nejlépe se svár podrobněji popisuje, když se člověk podívá na politickou situaci ve světě, třeba i u nás. Vždy je osoba, která usiluje o zvolení a získání moci, kterou podporují její příznivci, které určitým způsobem na sebe fixuje a ovládá. Pokud možno se snaží veřejně shodit protivníka a vyhrabat na něho vše negativní co jen lze, aby ho mohli ve volbách porazit. Protivník se svými příznivci se snaží o totéž a tím se rozdělí společnost a začne hořet jakoby celý les. Psychologové a sociologové pak často mluví o rozdělené společnosti. Je velmi důležité, aby tento duch ze světa nepronikal do církve, má to pak velmi devastující následky. Mnoho zraněných lidí. Ap. Pavel jasně deklaruje, že svárlivý člověk by neměl zastávat úřad biskupa a další pozice autority v církvi (viz. 1. Tim 3,3 a 8).

Nyní bych se ještě chtěl zmínit o jednom důležitém principu, o kterém Jakub mluví. Je to podobenství o pramenu. Jeden pramen z téhož zřídla nemůže vydávat zároveň sladkou a hořkou vodu, verš 11. Co je nejdůležitější na tomto podobenství? Ve 12. verši Jakub přidává podobné. Fíkovník nemůže nést olivy a vinná réva fíky. Je to takový zvláštní a nepřírozený stav, že ano. Věřím, že Jakub nám jasně sděluje, že to brzy tak nebude. Pán Ježíš říká, že nikdo nemůže sloužit dvěma Pánům. Neboť jednoho bude nenávidět a druhého milovat, k jednomu se přidá a druhým potom pohrdne. Mat 6.24. To je stejný princip. Žádný obojaký pramen nevydrží dlouho. Stane se z něj sladký, nebo hořký pramen. Napadá mne ještě jedno podobenství.

Tvrdá a měkká voda. Pokud se budeme chovat k druhým tvrdě, budeme je soudit přísně, budeme je zesměšňovat a urážet, budeme tím hlavně znečišťovat sami sebe, budeme, jak se často říká, zatvrzovat své srdce. Ten náš pramen začne chrlit tvrdou vodu. Kormidlo naší lodi zamíří do temných tvrdých vod. Nemůžeme chválit Otce a Pána a zároveň proklínat lidi, kteří byli stvořeni k Jeho obrazu, verš 9. Tvrdá voda má jednu zajímavou vlastnost. Nepojí se s některými přísadami, tedy jinými věcmi. Hůře ji lze použít na praní. Není příliš vhodná ani na vaření. Pokud se zatvrzuje srdce člověka, ztrácí jakoby spojení a emocionální kontakt s druhými. Jsem přesvědčen, že přestává prožívat normální každodenní život a běžné kontakty s druhými lidmi. Začíná pak hledat zvláštnosti a větší, silnější vzruchy. To je velmi nebezpečné. Může se začít tvořit závislost na stylu takového prožívání a člověk se vydává na špatnou cestu. Může začít vyžadovat od druhých silnější reakce na sebe samého a snadno může podlehnout sváru. Bude chtít zápasit s druhými a vítězit nad nimi. Dostat se pak z takovéto hříšné závislosti může být zdlouhavé a bolestivé.

Příběh polského věřícího v ČCE Bráník

- průjem slov, nátlak na faráře

- směsice rozdílných teologických výkladů a výzvy ke změně

- pravděpodobně se cítil povolán přivodit změnu
- později odešel jinam, protože nepochodil
- o 4 mocných Duchovních mocnostech střežících naši planetu
- společenství se nenechalo rozhodit slovy probodávajícími jako meč a nedostalo se do sváru
- důvěřovalo svému pastýři s **měkkým srdcem, jehož jazyk hojil rány** i když měl své nedostatky jako každý člověk.

Proto na něho i takto veřejně vzpomínám, již odešel k Pánu. Proto jsem také vzpomínal v minulém kázání i na Daniele Kaletu a přiznám se, že mi chybí. Je to totiž pastýř, jehož jazyk hojí rány. Mohl jsem to prožít a vždy budu o jeho dlouholeté službě, kterou v tomto sboru měl, mluvit s úctou a respektem. Hojivý jazyk a měkké srdce spojuje lidi a to je nejdůležitější na pastýřské službě. Jazyk probodávající jako meč je totiž nejzákladnější znak falešných proroků. Ale to až někdy jindy.